

Treści dotyczące obszarów wychowania i profilaktyki ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego z poszczególnych przedmiotów

Edukacja zdrowotna.

Przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> - posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat – wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej; - posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia; - dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia; - reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby; - wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych; ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze; - przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia; ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. internet;
Informatyka	- w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych;
Język polski	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzega wartość zdrowia i zdrowego stylu życia w różnorodnych tekstach kultury –dawnych i współczesnych; - dba o higienę pracy, potrafi zaplanować i napisać harmonogram dnia;
Język angielski	- poznaje właściwe nawyki żywieniowe oraz sposoby przygotowywania posiłków. Poznaje zagrożenia wynikające z niezdrowego trybu życia oraz sposoby zapobiegania chorobom.
Biologia	<ul style="list-style-type: none"> -zna drogi rozprzestrzeniania i zasady profilaktyki różnych chorób; -przedstawia znaczenie aktywności fizycznej dla prawidłowej budowy i funkcjonowania organizmu człowieka -uzasadnia konieczność wykonywania badań kontrolnych -przedstawia znaczenie przeszczepów i zgody na transplantacje -przedstawia sposoby radzenia sobie ze stresem -przedstawia negatywny wpływ substancji psychoaktywnych -określa wpływ hałasu na zdrowie

WOS	- rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych; - podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im; przedstawia różne formy zachowań asertywnych;
Geografia	- kształtuje postawę szacunku dla środowiska przyrodniczego, w tym upowszechnia wiedzę o zasadach zrównoważonego rozwoju, motywuje do działań na rzecz ochrony środowiska oraz rozwija zainteresowanie ekologią.. - zna zasady zrównoważonego rozwoju i sposoby ochrony środowiska dba o swoje zdrowie. - wdrożenie ich do zachowań higienicznych, bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób, a ponadto ugruntowanie wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się a także stosowania profilaktyki. - znając problem głodu na świecie, poznaje zasady prawidłowego odżywiania się.
Wychowanie fizyczne	- opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia; - opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej; - opisuje zasady zdrowego odżywiania; - przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży; - przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach; - omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia; - wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ; - omawia sposoby redukcji nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny; - wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni; - wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania;
Przyroda	- stosuje zasady dbałości o własne zdrowie w tym zapobieganie chorobom; - kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu; doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie; - poznawanie siebie, swoich zdolności i rozwijanie zainteresowań sprzyjających motywacji do uczenia się;
Edukacja dla bezpieczeństwa	- zna i stosuje pierwszą pomoc w obrażeniach ciała; - analizuje zachowania zagrażające zdrowiu; - rozumie i wyjaśnia znaczenie rzetelnej informacji o zdrowiu;
Technika	- przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska; - kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystywania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu;
Wychowanie do życia w rodzinie	- radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu;
Religia	- dba o zdrowie swoje i innych;- korzysta z wypoczynku;- dba o środowisko;- odróżnia czynniki pozytywne i negatywne wpływające na zdrowie;- zna zasadę " W zdrowym ciele -zdrowy duch";- kształtuje postawę wyrabiania dobrych nawyków w dbaniu o zdrowie;- dba o higienę osobistą;- uznaje zdrowie jako dar od Boga;- dba o dobre relacje z innymi (zdrowie społeczne , psychiczne); - próbuje stworzyć osobisty zbiór zadań i zachowań dla równowagi, wewnętrznego spokoju, rozwoju poprzez pogłębianie wiary, praktyki religijne, pomoc innym. (zdrowie duchowe);- nie korzysta z używek.
Uczniowie z niepełnosprawnościami	- uczy się dbałości o zdrowie- różnicowania pojęć: „człowiek zdrowy”, „człowiek chory”, - uczy się przestrzegania zasad higieny – mycia rąk, mycia owoców i warzyw, korzystania z czystych naczyń itd., - uczy się dobierania produktów spożywczych do poszczególnych posiłków;

intelektualną w stopniu umiarkowanym	<ul style="list-style-type: none"> - poznaje i przestrzega zasad zdrowego trybu życia; - uczy się dbałości o odpowiednią pozycję podczas pracy oraz dobre oświetlenie; - rozumie znaczenia: snu i odpoczynku; - rozumie konieczność przeprowadzania badań profilaktycznych – wizyta u lekarza pierwszego kontaktu, stomatologa, ginekologa itp.; - uczy się określania własnych mocnych stron i trudności;
--------------------------------------	---

Relacje- kształtowanie postaw społecznych.

Przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> - identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach; - wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu; - przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad; - ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przeproszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne, respektowane przez środowisko szkolne; - przedstawia siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres, adres szkoły, zawód i miejsce pracy rodziców; posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób; jest powściągliwy w używaniu takich danych w sytuacjach nowych i wirtualnych; - rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie, np. drużyny i kluby sportowe, zespoły artystyczne, a także inne narodowości; - opowiada ciekawostki historyczne dotyczące regionu, kraju, wyróżniając w nich postaci fikcyjne i realne; - stosuje pojęcia: porozumienie, umowa; uczestniczy w wyborach samorządu uczniowskiego w klasie, w szkole; wymienia przykłady powstałych w efekcie porozumień i umów grup społecznych, np. stowarzyszenia pomocy chorym

	<p>i niepełnosprawnym dzieciom, organizacje ekologiczne, a także stowarzyszenia dużych grup społecznych, jak miasta i państwa czy Unia Europejska;</p> <p>- wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się, w tym przyjmując rolę lidera zespołu i komunikuje się za pomocą nowych technologii.</p>
Informatyka	<p>- uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia; dedykowany portal edukacyjny; - identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów; - bierze udział w różnych formach współpracy, jak programowanie w parach lub zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się; projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy;</p>
Język polski	<p>Uczeń potrafi porozumiewać się w różnych sytuacjach prywatnych i publicznych; Uczeń wykazuje szacunek dla cudzej własności intelektualnej, stosuje przypis, odsyłacz, cudzysłów, rzetelnie korzysta z różnorodnych źródeł wiedzy; Uczeń prezentuje postawę otwartości wobec innych kultur i szacunku dla ich dorobku; Uczeń zna pojęcie patriotyzmu, uczy się szacunku do symboli narodowych, poznaje historię swojej ojczyzny, godnie reprezentuje swoją narodowość, kształtuje swoją tożsamość, uczy się odpowiedzialności za Małą Ojczyznę;</p>
Język angielski	<p>Uczeń wyraża swoje opinie, zgadza się lub nie z opiniami innych. Potrafi uzasadnić swoje zdanie, wyraża uczucia i emocje, nawiązuje kontakty osobiste. Współpracuje i negocjuje z innymi w grupie. Poznaje różnice kulturowe, jest otwarty na potrzeby innych, jest tolerancyjny, chętny do poznawania innych wartości i zachowań.</p>
Wychowanie fizyczne	<p>- Zna zasady „fair play” i umie się do nich dostosować.</p> <p>- Umie współpracować w grupie o różnej sprawności fizycznej i potrafi to akceptować.</p> <p>- Umie motywować słabszych do podnoszenia swojej sprawności.</p>
WOS	<p>- uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; wyjaśnia znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontaktu, przynależności, uznania);</p> <p>- wymienia cechy grup społecznych; charakteryzuje grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego zadania; uzasadnia, że efektywna współpraca przynosi różne korzyści; przedstawia różne formy współpracy w grupie;</p> <p>- przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji – kształtowania swojego wizerunku;</p> <p>- rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji;</p> <p>- uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele); przedstawia sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady.</p> <p>- przedstawia cele i przykłady działania organizacji społecznych skupiających młodych ludzi w Polsce; wyjaśnia ideę wolontariatu; wyjaśnia ideę wolontariatu i przedstawia formy działalności wolontariuszy;</p>
Przyroda	<p>-rozwija szacunek do środowiska przyrodniczego oraz potrzeby mądrego w nim gospodarowania</p> <p>-kształtuje wrażliwość na wszelkie przejawy życia</p> <p>-kształtuje poczucie odpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego</p> <p>-kształtuje wrażliwość na piękno natury</p>

Biologia	- prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych;
Geografia	-Przyjmowanie postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania.-wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia; - potrafi uzasadnić potrzebę racjonalnego gospodarowania zasobami świata; - Zastosowanie metody projektu, oprócz wspierania w nabywaniu wspomnianych wyżej kompetencji, pomaga również rozwijać u uczniów przedsiębiorczość i kreatywność oraz umożliwia stosowanie w procesie kształcenia innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych lub metodycznych. - potrafi zaplanować prace w projekcje edukacyjnym oraz go zaprezentować.
Technika	- Współpracuje i podejmuje różne role w pracy w zespole.
Edukacja dla bezpieczeństwa	- jest odpowiedzialny za własne zdrowie i poczuwa się do odpowiedzialności za zdrowie innych
Wychowanie do życia w rodzinie	- zna i stosuje zasady savoir-vivre'u w różnych sytuacjach społecznych; - rozumie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej i jej znaczenie w relacjach interpersonalnych; przyjmuje odpowiedzialność za manifestowane reakcje, wypowiedane i pisane słowa; - kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien czegoś wykonać, stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego; - bierze udział w życiu społecznym przez wolontariat, stowarzyszenia, grupy nieformalne i aktywność indywidualną; ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania;
Religia	- nabywa i rozwija umiejętności społeczne niezbędne do życia w rodzinie, grupie rówieśniczej, kontaktach z dorosłymi - kształtuje i rozwija umiejętności udziału w życiu wspólnotowym - identyfikuje się ze swoją rodziną, Ojczyzną, Kościołem - wyraża opinie i wartościuje zjawiska społeczne - pogłębia odpowiedzialne uczestnictwo w różnych wspólnotach - angażuje się w różne formy aktywności na rzecz innych
Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym	- rozumie i nazywa relacje i więzi między członkami rodziny; - przestrzega zasad panujących w rodzinie, klasie; przestrzega norm współżycia w grupie; - uczy się współuczestnictwa i współpracy podczas zabawy i zajęć; - poznaje sąsiadów, znajomych rodziny i ich role społeczne; - poznaje i korzysta z miejsc użyteczności publicznej; - poznaje organizacje społeczne działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami; - przyswaja język i doskonali rozwój mowy; - uczy się porozumiewania w formie dialogu; poznaje zasady prowadzenia rozmowy; - uczy się komunikowania z zastosowaniem wspomagających i alternatywnych metod komunikacji – AAC:gesty, mimika, zdjęcia, obrazy, znaki przestrzenno-dotykowe, symbole, pismo, urządzenia i oprogramowanie wspomagające komunikację (dla uczniów niekomunikujących się werbalnie lub ze znacznymi ograniczeniami w tym zakresie); - bierze udział w wydarzeniach klasowych i szkolnych, także z zastosowaniem urządzeń głosowych – prostych komunikatorów, urządzeń wysokiej technologii; - uczy się i doskonali wyrażanie własnego zdania; - uczy się stosowania form grzecznościowych i komplementów w życiu codziennym; - uczy się wyjaśniania swojego zachowania i mówienia o planach

Kultura – wartości, normy, wzory zachowań.

Przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o legendarnym powstaniu państwa polskiego, wyjaśnia związek legendy z powstaniem godła i barw narodowych, przedstawia wybrane legendy dotyczące regionu, w którym mieszka lub inne; - rozpoznaje: godło, barwy, hymn narodowy, mundur wojskowy, wybrane stroje ludowe, np. związane z regionem Polski, w którym mieszka; - uczestniczy w świątach narodowych i innych ważnych dniach pamięci narodowej; wykonuje kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.; - rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowości, w której mieszka, wyjaśnia pojęcie „patron”, wymienia imiona i nazwiska, np. pierwszego władcy i króla Polski, obecnego prezydenta Polski, wymienia nazwę pierwszej stolicy Polski; - wyjaśnia znaczenie wybranych zwyczajów i tradycji polskich; - opisuje znaczenie dorobku minionych epok w życiu człowieka, jest świadomy, że stosuje w swej aktywności ten dorobek, np. cyfry arabskie i rzymskie, papier, mydło, instrumenty muzyczne itp.; - opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o wielkich Polakach.; szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach;
Język polski	<ul style="list-style-type: none"> - nawiązuje i utrzymuje relacje z innymi oparte na wzajemnym szacunku; uczeń rozumie wartość języka ojczystego oraz jego funkcje w budowaniu wspólnoty rodzinnej, narodowej i kulturowej; - samodzielnie dociera do informacji, dokonuje ich selekcji, syntezy oraz wartościowania, dąży do poszerzania wiedzy i rozwijania pasji; - dostrzega wartości dobra, piękna, szacunku, prawdy w literaturze i innych tekstach kultury i kieruje się nimi w życiu; - określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji; - wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji; - określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury;
Język angielski	<ul style="list-style-type: none"> - posiada wiedzę o tradycjach i kulturze krajów anglojęzycznych oraz kraju ojczystego z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego. Odkrywa wpływ kultury na wartości i normy społeczne.
Historia	<ul style="list-style-type: none"> - zbiera informacje na temat historii swojej rodziny, gromadzi pamiątki rodzinne i opowiada o nich; - poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje. - wiąże najważniejsze zabytki i symbole kultury polskiej z właściwymi regionami
Muzyka	<ul style="list-style-type: none"> - poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu; - zna repertuar kulturalnego człowieka, orientuje się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki o współczesnej

	<p>kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, także śledzi wydarzenia artystyczne; - uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej); - angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska; - uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych; - stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców;
Plastyka	<ul style="list-style-type: none"> - zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej) - zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”;
WOS	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia przykłady działań organizacji pozarządowych na rzecz ochrony praw człowieka; uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się zjawiskom braku tolerancji wobec różnych mniejszości. - znajduje i przedstawia podstawowe informacje o swoim regionie, wydarzenia i postaci z jego dziejów; lokalizuje własne województwo i powiaty wchodzące w jego skład oraz pozostałe województwa; - przedstawia tradycje i zwyczaje swojej społeczności regionalnej. - wyjaśnia, co oznacza być Polakiem lub członkiem innej wspólnoty narodowej/ etnicznej oraz co łączy człowieka z ojczyzną – Polską; przedstawia te więzi na własnym przykładzie; - analizuje symbole Rzeczypospolitej Polskiej; wyjaśnia, czym powinna przejawiać się postawa patriotyczna młodego i dorosłego człowieka; - podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna); wykazuje, odwołując się do działań wybitnych Polaków, znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego;
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> - kształtuje postawy związane z tożsamością kulturową regionu;
Geografia	<ul style="list-style-type: none"> -Rozwijanie w sobie poczucia tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej. -Kształtowanie poczucia dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej). -Kształtowanie pozytywnych – emocjonalnych i duchowych – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią. -Rozwijanie postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno- -kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski. -Przełamywanie stereotypów i kształtowanie postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości.

	kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość ludzi. - zna geografię swojego regionu, kraju, , kontynentu
Technika	Poszanowanie zasad i norm regulujących proces wytwarzania wytworu technicznego (regulamin pracowni, zasady BHP, współpraca w grupie, kontrakt).
Informatyka	- opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takie jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją; - postępuje etycznie w pracy z informacjami;
Wychowanie do życia w rodzinie	- jest odpowiedzialny za własny rozwój i samowychowanie;
Religia	- buduje system wartości - poznaje chrześcijańskie pojęcie dobra i zła, odkrywa znaczenie moralności (Dekalog, 8 błogosławieństw) - przestrzega reguł obowiązujących w społeczeństwie - prezentuje postawę refleksyjną wobec różnych sytuacji życiowych - rozpoznaje wartości i dokonuje właściwej ich hierarchizacji - wypracowuje względnie stałe zachowania i reakcje umotywowane wartościami najwyższymi (zwłaszcza miłością Boga i bliźniego) - uczeń nabywa umiejętność oceny moralnej swego postępowania
Uczniowie z niepełnosprawnościami intelektualną w stopniu umiarkowanym	- bierze udział w świętach i tradycjach rodzinnych; - przestrzega kultury życia codziennego; - uczy się korzystania z ośrodków i instytucji kultury; - uczy się właściwego zachowania w różnych miejscach i sytuacjach (teatr, kino, muzeum, wystawy, koncerty itp.); - uczy się udziału w różnych formach twórczości (formy parateatralne, muzykowanie, zajęcia plastyczne, imprezy itp.) – rozumie przynależność do kraju, regionu, marodu; - poznaje region, tradycje, obyczaje; - bierze udział w lokalnych świętach i uroczystościach;

Bezpieczeństwo.

Przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń
Edukacja wczesnoszkolna	- posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat – wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej; - reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby; - rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego; - stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej

	<p>zabawy w różnych warunkach i porach roku;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach; - ma świadomość obecności nieprawdziwych informacji, np. w przestrzeni wirtualnej, publicznej; sprawdza informacje, zadając pytania nauczycielowi, rodzicom, policjantowi; 13) stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady netykiety; - ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka; - ma świadomość pozytywnego znaczenia technologii w życiu człowieka.
Informatyka	- rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci internet; - przestrzega ogólnie przyjęte zasady związane z bezpieczeństwem w Internecie;
Język polski	Uczeń dokonuje świadomych i odpowiedzialnych wyborów w trakcie korzystania z zasobów dostępnych w Internecie, krytycznie analizuje informacje, bezpiecznie porusza się w przestrzeni cyfrowej; Uczeń zapoznaje się z tekstami traktującymi o zagrożeniach i wartościach cyberświata; Uczeń odczytuje przesłania dotyczące zagrożeń i ich skutków z różnorodnych tekstów kultury;
Język angielski	Uczeń poznaje zagrożenia związane z używaniem nowych technologii, funkcjonowaniem w środowisku naturalnym i społecznym. Potrafi właściwie ocenić zagrożenia i poznaje sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
Geografia	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwijanie wiedzy na temat zagrożeń występujących na świecie oraz sposobu zachowania się podczas kataklizmów. – - Uczeń potrafi odpowiednio zachować się w sytuacji wystąpienia kataklizmu
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> - omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku; - omawia konsekwencje zdrowotne stosowania używek w odniesieniu do podejmowania aktywności fizycznej; - wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego; - wymienia najczęstsze przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych, omawia sposoby zapobiegania im; - wskazuje zagrożenia związane z uprawianiem niektórych dyscyplin sportu;
WOS	<p>Uczeń: -rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych; wymienia osoby i instytucje, które należy powiadomić w takich sytuacjach;</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów Internetu; rozpoznaje przemoc w cyberprzestrzeni i wyjaśnia, jak należy na nią reagować; - uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe (regionalną, narodową/ etniczną, państwową/ obywatelską, europejską); rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu, oraz uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się tym zjawiskom.
Edukacja dla bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> -zna zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach (sygnały alarmowe) i metody ewakuacji. -rozpoznaje zagrożenia środowiska. -właściwie reaguje w sytuacji wypadku.

Technika	<ul style="list-style-type: none"> - przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego; - analizuje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas wypadku przy pracy; umiejętność udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia; - bezpiecznie uczestniczy w ruchu drogowym, jako pieszy, pasażer i rowerzysta;
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu w tym Internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany;
Religia	<ul style="list-style-type: none"> - zna i przestrzega zasad ruchu drogowego (wynika z przykazania " Nie zabijaj); - bezpiecznie korzysta z nowych technologii (gry, komputer, Internet). (przykazania) - unika złego towarzystwa, złych przykładów, używek. (przykazania) - przestrzega zasad i norm. - dba o bezpieczeństwo swoje i innych (przykazanie miłości)
Uczniowie z niepełnosprawnościami intelektualną w stopniu umiarkowanym	<ul style="list-style-type: none"> - uczy się dostrzegania czynników i sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu (w tym także zagrożeń ze strony innych osób, używania alkoholu, środków odurzających; - uczy się i doskonali umiejętności zachowania w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych (dotyczących siebie i innych);- poznaje odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ludzi (Straż Pożarna, Policja, Wojsko Polskie, Straż Miejska, pracownicy ochrony); - poznaje i korzysta z ważnych numerów alarmowych; - uczy się zachowania bliskości i dystansu w relacjach z innymi ludźmi; - uczy się prawidłowego zachowywania się w środkach komunikacji; - poznaje nietypowe i nagłe sytuacje, które mogą się zdarzyć w domu, szkole, na ulicy, w innych miejscach; - uczy się przestrzegania zasad bezpieczeństwa podczas posługiwania różnymi urządzeniami w domu i w szkole; - uczy się rozpoznawania i rozumienia znaków drogowych, symboli, oznaczeń w różnych miejscach itp.